

Zenon Kopański

SYTUACJA SPOŁECZNO-POLITYCZNA I GOSPODARCZA ROSJI I RZECZYPOSPOLITEJ W POŁOWIE XVII WIEKU

W połowie XVII w. nasiliła się w Europie Środkowowschodniej rywalizacja między państwami, których interesy polityczne i gospodarcze skupiały się właśnie w tej części kontynentu. Obok innych państw (Szwecji, Brandenburgii, Turcji i Austrii) głównymi uczestnikami polityki konfrontacyjnej była Rosja i Rzeczypospolita. Między tymi dwoma państwami w latach 1654-1667 rozgorzała wojna o ziemie ukraińskie.

Na pozycję międzynarodową każdego państwa zarówno w przeszłości, jak i dziś wywierały wpływ takie czynniki, jak wielkość terytorium, liczba ludności, potencjał gospodarczy, stan wojska i charakter ustroju politycznego. Analizując stosunki polsko-rosyjskie w tym okresie należy dokonać przeglądu sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej ówczesnej Rosji i Rzeczypospolitej. W niniejszym szkicu relacje nie będą rozłożone proporcjonalnie, główna uwaga zostanie poświęcona Rosji, a Rzeczypospolita będzie ukazana na tle rosnącej potęgi rosyjskiej.

1. Terytorium. Zaludnienie i struktura społeczna

Już od końca XV w. pod względem terytorialnym Rosja była największym państwem w Europie. Szczególnie szybki rozwój miał miejsce pod koniec XVI w. i w pierwszej połowie XVII w., kiedy to najpierw zachodnia, a później niemal cała wschodnia Syberia zostały przyłączone do państwa rosyjskiego.